

Utbildningsfrågor

Svenska Hygienläkarföreningens höstmöte 2023

2023-10-19

Jakob Morén

Disposition

- **Hur får vi till en bra utbildning av ST-/hygienläkare?**
 - Antal ST-läkare och specialister
 - Program och kurser för utbildning inom Vårdhygien
 - SK-kurser och övriga kurser för ST-/hygienläkare
 - Diskussion
- **Bedömningsmallar för individuella bedömningar under ST**
- **Socialstyrelsens föreskrifter för ST**
 - SOSFS 2015:8 och HSLF-FS 2021:8
- **SPUR-granskning**
- **Utbildningsinformation på hemsidan**

Hur får vi till en bra utbildning av ST- /hygienläkare?

Antal ST-läkare och specialister

- Antal ST-läkare?
 - 8 st svarande i SHLF:s enkät, varav en som ej är specialist sedan tidigare.
 - 2022: 14 st svarade att de var ST-läkare
- Antal specialister (Socialstyrelsen): 22 st

Vad ska ett utbildningsprogram för ST-läkare i vårdhygien innehålla?

- Plan för att uppfylla målen i Socialstyrelsens målbeskrivning
- Checklista från SHLF är ett stöd, se:
 - [ST-utbildning - Svenska Hygienläkarföreningen \(slf.se\)](https://www.slf.se/utbildning/st-utbildning)
- Kursämnen inom vårdhygien:
 - [Författningar med vårdhygienisk relevans - Socialstyrelsen](#)
 - [Kvalitets- och förbättringsarbete inom vårdhygien - Socialstyrelsen](#)
 - [Rengöring, desinfektion och sterilisering - Socialstyrelsen](#)
 - [Infektionsepidemiologi med inriktning mot vårdhygien och smittskydd - Socialstyrelsen](#)
 - [Medicintekniska produkter och annan utrustning - Socialstyrelsen](#)
 - [Vårdhygieniska aspekter på lokaler inom vård och omsorg - Socialstyrelsen](#)
 - [Vårdrelaterade infektioner - Socialstyrelsen](#)

Program för utbildning inom Vårdhygien

- [Högskolan i Skövde: Folkhälsovetenskap - Smittskydd och vårdhygien \(magisterprogram\)](#)
 - Ger även fristående kurser
- [Göteborgs universitet: Nordisk magisterutbildning i mikrobiologi, smittskydd och vårdhygien | Institutionen för biomedicin](#)
 - Tre kurser + examensarbete. Kurserna kan läsas separat.
- [ESCMID: EUCIC Training programme 2024-2026](#)
 - Möjligt att delta i hela programmet eller utvalda kurser

E-utbildningar och utbildningsmaterial

- [WHO: Leadership and programme management in Infection Prevention and control](#)
- [Socialstyrelsen: Säker vård - nationell utbildning i patientsäkerhet](#)
- [ECDC Virtual Academy \(europa.eu\)](#)
- [ECDC Training on infection control in the EU/EEA \(europa.eu\)](#)
- [CDC TRAIN - an affiliate of the TRAIN Learning Network powered by the Public Health Foundation](#)
- [IFIC and APIC Webinars | IFIC \(theific.org\)](#)
- ...vad mer finns?

Exempel på andra kurser som använts i ST-utbildning

- Sykehushygiene, 2022 (MMB) (INF) - Specialisthelsetjenesten
- [Sidoutbildning i Klinisk mikrobiologi — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)
- [Spridning av infektionssjukdomar via aerosoler och droppar | Ergonomi och Aerosolteknologi \(lth.se\)](https://www.lth.se), 2021
- [Kurs Legionella i miljön \(micans.se\)](https://www.micans.se)
- [Livsmedelsverket: Faror och risker \(kurskatalog livsmedelskontroll\)](#)
- Vårdhygienisk grundkunskap vid hantering av flexibla endoskop, Vårdhygien Stockholm
- Kurs om hantering av endoskop, Region Skåne
- Kurser i renrumsteknik: Cleanroom Testing and Certification (CTCB)

SK-kurser och övriga kurser för ST- /hygienläkare

- **SK-kurs**

- Upphandlas och finansieras av Socialstyrelsen baserat på behovsanalys från SHLF
- Endast för ST-läkare
- Kräver samarbete med ramavtalsleverantör, se [Upphandling av SK-kurser – Socialstyrelsen](#)
- Inga anbud på kurser 2021, 2023 eller 2024 (Författningar med vårdhygienisk relevans; Rengöring, desinfektion och sterilisering). **Ny strategi: fokusera på kurser där känd kursgivare finns.**

- **Övriga kurser**

- Samma utbildningsvärde som SK-kurs
- Egen finansiering eller kursavgift
- Både för ST-läkare och andra intresserade

Tidigare kurser för ST i vårdhygien

- **Vårdhygieniska aspekter på lokaler inom vård och omsorg; 15-17 mars 2022 (Västerbotten, digitalt) – SK-kurs**
- **Medicintekniska produkter för hygienläkare, 26-27 januari 2021 (Stockholm, digitalt)**
- **Infektionsepidemiologi, smittskydd och vårdhygien, 16-20 september 2019 (Malmö) – SK-kurs**
- **Juridikutbildning för ST-läkare i Vårdhygien, 25-26 april 2018 (Malmö)**
- **Desinfektion; 19–20 oktober 2016 (Örebro)**
- **Vårdhygieniska aspekter på lokaler inom vård och omsorg; 2016 (Västerbotten)**

Planering för kurser

- **2024**
 - Juridikutbildning för vårdhygien, 2-3 maj, Lund (inte SK-kurs)
- **2025**
 - Inskickat för SK-kurs: Infektionsepidemiologi med inriktning mot vårdhygien och smittskydd
- **2026 och framåt:**
 - Möjlighet till återkommande kurs?
 - Medicintekniska produkter och annan utrustning
 - Vårdhygieniska aspekter på lokaler inom vård och omsorg
 - Nya kursgivare/kurser?
 - Rengöring, desinfektion och sterilisering
 - Vårdrelaterade infektioner
 - Kvalitets- och förbättringsarbete inom vårdhygien

Relevanta SK-kurser som anordnas för andra specialiteter

- [Grundläggande klinisk mikrobiologi - mikrobiologiska metoder \(Infektionssjukdomar, Klinisk mikrobiologi\)](#) – ges ej 2024
- [Antimikrobiell terapi \(Infektionssjukdomar, Klinisk mikrobiologi\)](#)
- [Biorisk vid mikrobiologiska laboratorier \(Klinisk mikrobiologi\)](#)

Diskussion: hur får vi till en bra utbildning av ST-/hygienläkare?

Bedömningsmallar för individuella bedömningar under ST

Bedömningsmallar för individuella bedömningar

- Instrument för att kunna göra strukturerade bedömningar under hela ST
- På förhand överenskommen metod
- Etablerade instrument (CEX, DOPS, CBD) är fokuserade på kliniska situationer
- Föreningen för klinisk mikrobiologi har tagit fram anpassade mallar för specialiteten, se [Specialisttjänstgöring \(ST\), Föreningen för klinisk mikrobiologi](#)

Bedömningsmall för muntlig presentation, Klinisk mikrobiologi

ST-läkare

Datum

1. Hur lyckades föreläsaren med hantering av tekniska utrustningen?

1 2 3 4 5 6

Otillfredsställande Tillfredsställande Utmärkt

2. Hur var föreläsarens framträdande?

1 2 3 4 5 6

Otillfredsställande Tillfredsställande Utmärkt

3. Tror du att ämnet var av relevans för åhörarna?

1 2 3 4 5 6

Otillfredsställande Tillfredsställande Utmärkt

4. Var presentationen tydlig/lätt att förstå?

1 2 3 4 5 6

Otillfredsställande Tillfredsställande Utmärkt

Bedömningsmallar för individuella bedömningar

- Finns bra exempel på mallar för ST-läkare i vårdhygien i landet? Finns ett behov av att sprida eller ta fram mallar?

Socialstyrelsens föreskrifter för ST

SOSFS 2015:8 vs HSLF-FS 2021:8

Övergångsbestämmelser

- Läkare som har gjort svensk AT kan göra ST-utbildning enligt 2015 års föreskrift tills vidare
- Läkare som inte gjort svensk AT måste ha påbörjat ST före 1 juli 2021 för att kunna göra ST enligt 2015 års föreskrift
- [Nya regler för läkarnas ST, inkl. BT - Legitimation \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se)
- [Steg 2: Gör specialiseringstjänstgöring med inledande bastjänstgöring \(BT och ST\) - Legitimation \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se)

SOSFS 2015:8 vs HSLF-FS 2021:8

Tjänstgöringstid

- **Tjänstgöringstid ST i Vårdhygien (tilläggspecialitet)**
 - SOSFS 2015:8 – minst 2 år och 6 månader
 - HSLF-FS 2021:8 – minst 2 år och 9 månader
 - Om man är specialistläkare sedan tidigare så behöver man inte göra BT, men handledare ska skriva under ett intyg om uppnådd baskompetens.

SOSFS 2015:8 vs HSLF-FS 2021:8

Målbeskrivningar och checklista

- **Målbeskrivningar är huvudsakligen lika men delmålen har olika benämningar och struktur**
 - Krav på intyg om självständigt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer finns inte i 2021 års föreskrift
- **[SHLF:s checklista till målbeskrivningen](#) utgår från 2015 års föreskrift, men kan användas för 2021 års föreskrift**
 - Delmål c1-c10 (2015) motsvarar STc1-STc10 (2021)
 - ***Delmål c11 (2015) om lagar och föreskrifter är STc12 (2021)*** och det obligatoriska kurskravet är borttaget
 - ***Delmål c12 (2015) om att arbeta med råd, stöd och kvalitetssäkring på olika nivåer är STc11 (2021)***

Handledares specialistkompetens

- Till och med 30 juni 2025 kan huvudhandledaren ha specialistkompetens i infektionssjukdomar eller klinisk mikrobiologi istället för vårdhygien
 - Gäller även för verksamhetschefen eller den specialistläkare chefen utser i sitt ställe

[HSLF- FS-2020:19 Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden \(SOSFS 2015:8\) om läkarnas specialiseringstjänstgöring](#)

[HSLF-FS 2021:8 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring](#)

SPUR-granskningar

SPUR-granskningar

- **SPUR-granskning görs i syfte att genomlys kvaliteten i ST-utbildningen och säkerställa att Socialstyrelsens krav följs**
- **Tre intresserade att bli SPUR-inspektörer i SHLF:s enkät! Vilka är ni?**
- **Granskningen görs med fördel av en specialist i vårdhygien och en gästinspektör (från närliggande specialitet eller ur gruppen frivilliga SPUR-inspektörer)**
- **SPUREX's riktlinjer för SPUR-granskning av tilläggspecialiteter:**
 - Granskningen görs enligt hela checklistan (a-, b- och c-mål)
 - Samma tidsmodell som för slutenvården används (1- 1,5 dagar)

[Extern granskning enligt SPUR-modellen säkerställer kvaliteten – Lipus](#)

[Bli SPUR-inspektör - Lipus](#)

Utbildningsinformation på hemsidan

Utbildning

Här finns information om utbildning för läkare som arbetar inom vårdhygien. Information om ST-utbildningen har vi samlat på en egen sida, men de program och utbildningar som finns på den här sidan kan också användas som en del av en ST-utbildning.

ST-utbildning

→ [Information om ST-utbildning hittar du här](#)

Program för utbildning inom vårdhygien

→ [EUCIC Infection Prevention and Control Certificate](#)

→ [Göteborgs universitet: Nordisk magisterutbildning i mikrobiologi, smittskydd och vårdhygien](#)

→ [Högskolan i Skövde: Folkhälsovetenskap - Smittskydd och vårdhygien](#)

Svenska Hygienläkarföreningen

Nyheter

Om SHLF

Utbildning

ST-utbildning

Presentationer från tidigare möt

Vårdprogram

Skrivelser

Uppsala

ST-utbildning

Här hittar du information om utbildning för att bli specialistläkare i vårdhygien.

Vårdhygien är en tilläggspecialitet. Det innebär att du behöver vara specialistläkare i infektionsmedicin eller klinisk mikrobiologi för att kunna ansöka om specialistkompetens i vårdhygien. Det vanligaste är att först göra klart ST-utbildningen i grundspecialiteten, men du kan också göra ST-utbildningarna parallellt.

Vanliga frågor och svar om ST-utbildning i vårdhygien

- + [Var hittar jag ST-läkarnas målbeskrivning?](#)
- + [Checklista till målbeskrivningen](#)
- + [Vilken specialistkompetens behöver handledaren ha?](#)

Svenska Hygienläkarföreningen

[Nyheter](#)[Om SHLF](#)[Utbildning](#)[ST-utbildning](#)[Presentationer från tidigare möte](#)[Vårdprogram](#)[Skrivelser](#)

Tack!

jakob.moren@akademiska.se